

ÚTMUTATÓ AZ ÚJ BORJOGI SZABÁLYOZÁSHOZ**EREDETVÉDELEM****TARTALOMJEGYZÉK**

1. FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK.....	2
1.1 A fogalom meghatározások	2
1.2 Általános szabályok.....	2
1.3 A földrajzi árujelző oltalma iránti kérelem	3
1.4 A termékleírás	3
1.5 A földrajzi árujelző oltalma iránti kérelem elbírálásának menete.....	5
1.6 A termékleírás módosításának eljárás menete	6
1.7 A földrajzi árujelző oltalmának törlése.....	6
2. HAGYOMÁNYOS KIFEJEZÉSEK.....	8
2.1 A fogalom meghatározás	8
2.2 Általános szabályok.....	8
2.3 Hagyományos kifejezés oltalma iránti kérelem benyújtása, módosítása és törlése .	9
2.4 Hagyományos kifejezés oltalma iránti kérelem	9
2.5 Hagyományos kifejezés törlése iránti kérelem	10
2.6 Az oltalom alatt álló hagyományos kifejezés módosítása iránti kérelem	10
2.7 Hagyományos kifejezések esetében az eljárás menete	10
3. FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐT KEZELŐ HEGYKÖZSÉGI SZERVEZETEK	11
3.1 Telepíthető fajták korlátozása.....	11
3.2 Termékleírástól való eseti eltérés	11
3.3 Földrajzi árujelző használatától való eltiltás	11
3.4 Földrajzi árujelző névhasználata szőlőt vagy bort tartalmazó nem borászati terméken.....	11
3.5 Terméktétel adásvételi szabályainak meghatározása	11
4. ELLENŐRZÉS, JOGKÖVETKEZMÉNYEK	13
4.1 Ellenőrzés	13
4.2 Az FBB-k hatósági ellenőrzése	14
4.3. Az eredetvédelemhez kapcsolódó jogkövetkezmények	15
5. KOCKÁZATOS ÜZEMENGEDÉLYES.....	16
6. JOGI NYILATKOZAT	18

1. FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

Az eredetvédelem a földrajzi árujelzők használatának szabályozása. Ezáltal biztosított a magyar mezőgazdasági termékek, élelmiszerek, borászati termékek és szeszes italok hagyományos elnevezéseinek védelme az Európai Unió valamennyi tagállamában.

1.1 A fogalom meghatározások

földrajzi árujelző: a termék földrajzi származásának feltüntetésére szolgáló, kereskedelmi forgalomban használt és iparjogvédelmi oltalom alatt álló elnevezése. Két fajtáját különböztetjük meg, az oltalom alatt álló eredetmegjelöléseket és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéseket.

eredetmegjelölés: olyan elnevezés – a hagyományosan használt elnevezést is beleértve – amelyet egy borászati termék (bor, likőrbor, pezsgő, minőségi pezsgő, illatos minőségi pezsgő, gyöngyözőbor, szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőbor, részben erjedt szőlőmust, szárított szőlőből készült bor, túlérett szőlőből készült bor) jelölésére használnak, továbbá amely megfelel a következő követelményeknek:

- i. amelynek minősége vagy jellemzői lényegében vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek és az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőknek köszönhetők;
- ii. amely egy konkrét helyről, régióból vagy – kivételes esetekben – országból származik;
- iii. amely kizárólag az említett földrajzi területről származó szőlőből készült;
- iv. amelynek előállítására az említett földrajzi területen kerül sor; és
- v. amelyet a *Vitis vinifera* fajhoz tartozó szőlőfajtákból vagy a *Vitis* nemzetséghez tartozó egyéb fajok keresztezéséből létrejött szőlőfajtákból állítanak elő.

földrajzi jelzés: olyan elnevezés – a hagyományos használt elnevezést is beleértve – amelyet egy borászati termék (bor, likőrbor, pezsgő, minőségi pezsgő, illatos minőségi pezsgő, gyöngyözőbor, szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőbor, részben erjedt szőlőmust, szárított szőlőből készült bor, túlérett szőlőből készült bor) jelölésére használnak, továbbá amely megfelel a következő követelményeknek:

- i. amelynek egyedi minősége, hírneve vagy egyéb jellemzői földrajzi eredetének tulajdoníthatók;
- ii. amely egy konkrét helyről, régióból vagy – kivételes esetekben – országból származik;
- iii. amelynek előállításához használt szőlő legalább 85 %-a kizárólag az említett földrajzi területről származik;
- iv. amelynek előállítására az említett földrajzi területen kerül sor; és
- v. amelyet a *Vitis vinifera* fajhoz tartozó szőlőfajtákból vagy a *Vitis* nemzetséghez tartozó egyéb fajok keresztezéséből létrejött szőlőfajtákból állítanak elő.

1.2 Általános szabályok

1) **Oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel** rendelkező borászati termék előállításához kizárólag olyan szőlő használható fel,

- a) amelynek cukortartalma legalább 134,8 g/l, és

b) amely hektáronként legfeljebb 22 tonna szőlő vagy 160 hektoliter seprős újbor hozamot adó szőlőültetvényről származik.

2) **Oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel** rendelkező borászati termék előállításához kizárólag olyan szőlő használható fel,

a) amelynek cukortartalma legalább 153,1 g/l, és

b) amely hektáronként legfeljebb 14 tonna szőlő vagy 100 hektoliter seprős újbor hozamot adó szőlőültetvényről származik.

3) Település és dűlő neve kizárólag oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel együtt tüntethető fel a címkén.

1.3 A földrajzi árujelző oltalma iránti kérelem

Egy új borászati termék földrajzi árujelzőjének oltalma iránti kérelem benyújtásához az alábbi dokumentumokat szükséges mellékelni:

a) egységes dokumentum;

b) termékleírás;

c) térképi melléklet a lehatárolt termőhelyről és a feltüntethető kisebb földrajzi egységeknek az érintett településeket és azok szőlő termőhelyi kataszterbe sorolt területeinek meghatározását tartalmazó lehatárolásáról. Ezt a térképet a Nemzeti Földügyi Központ (továbbiakban: NFK) készíti el, a kérelem benyújtójának a mellékletet az NFK-től szükséges kérelmeznie;

d) annak igazolása, hogy a kérelmet a hegyközségi tagok a hegyközség közgyűlésén, vagy több hegyközséget érintő kérelem esetén valamennyi érintett hegyközség közgyűlésén megtárgyalták;

e) a kérelemről tartott hegyközségi szavazás vagy több érintett hegyközség esetén a hegyközségi szavazások eredményét;

f) a kérelemről a hegyközségi közgyűlésen kifejtett esetleges kisebbségi véleményt is tartalmazó közgyűlési jegyzőkönyvet vagy több érintett hegyközség esetén valamennyi hegyközség közgyűlési jegyzőkönyvét.

1.4 A termékleírás

A termékleírásnak a következőket kell tartalmaznia:

a) az oltalomban részesítendő elnevezés;

b) a bor vagy borok leírása:

i) az eredetmegjelölés tekintetében a főbb analitikai és érzékszervi jellemzők;

ii) a földrajzi jelzés tekintetében a főbb analitikai jellemzők, valamint az érzékszervi jellemzőik értékelése vagy feltüntetése;

c) adott esetben a bor vagy borok előállítására alkalmazott konkrét borászati eljárások, valamint a borkészítésre vonatkozó korlátozások;

d) az érintett földrajzi terület határainak meghatározása;

e) a hektáronkénti legnagyobb terméshozam;

f) a borszőlőfajta vagy -fajták, amely(ek)ből a bor vagy borok készülnek;

- g) kapcsolatot igazoló adatokat
 - i) amelyek a termék minősége és jellemzői főként vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek és az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőknek köszönhetők
 - ii) vagy olyan különleges minőséggel, hírnévvel vagy egyéb jellemzőkkel rendelkezik, amelyek e földrajzi eredethez kapcsolhatók
- h) az uniós vagy nemzeti jogszabályokban, illetve – amennyiben ezt a tagállamok előírják – az oltalom alatt álló eredetmegjelölést vagy az oltalom alatt álló földrajzi jelzést kezelő szervezet által megállapított alkalmazandó követelmények, feltéve, hogy e követelmények objektívek, megkülönböztetéstől mentesek és összeegyeztethetők az uniós joggal;
- i) a termékleírás tekintetében a rendelkezések betartását ellenőrző hatóságok vagy szervek neve, címe és konkrét feladatai;
- j) a feltüntethető kisebb földrajzi egységek nevét a VINGIS-ben foglalt elnevezés szerint, továbbá azok jelölésének szabályait;
- k) a földrajzi árujelzővel jelölhető borászati termék kategóriákat (bor, likőrbor, pezsgő, minőségi pezsgő, illatos minőségi pezsgő, gyöngyözőbor, szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőbor, részben erjedt szőlőmust, szárított szőlőből készült bor, túlérett szőlőből készült bor);
- l) a bortípusok és termékkategóriák egyedi szabályait, legalább bortípusonként meghatározva a borászati termékek
 - i) kémiai összetételére és érzékszervi jellemzőire
 - ii) előállítására
 - iii) fajtaösszetételére
 - iv) jelölésére és kiszerezésérevonatkozó szabályokat;
- m) a szőlőfeldolgozás és a borászati termék előállítása földrajzi területének meghatározását, a szőlőtermesztésre vonatkozó technológiai előírásokat;
- n) a termőhelyen kívüli szőlőfeldolgozás és borászati termék előállításának lehetővé tétele esetén
 - i) annak a szakigazgatási vagy közigazgatási egységnek a megnevezését, ahol erre lehetőség van,
 - ii) – amennyiben szükséges – ellenőrzési és bejelentési többletfeltételek meghatározását;
- o) a borászati termék előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó, jogszabályban nem meghatározott további korlátozásokat;
- p) az analitikai vizsgálatokat végző laboratórium kijelölését, amely a NÉBIH laboratóriuma vagy a NÉBIH által a nem állami laboratóriumok engedélyezéséről, nyilvántartásba vételéről és működési feltételeinek részletes szabályozásáról szóló rendeletben foglaltak szerint kiadott működési engedéllyel rendelkező, akkreditált nem állami laboratórium végzi;
- q) az érzékszervi jellemzők vizsgálatát végző FBB¹ kijelölését;

¹ földrajzi árujelző borbíráló bizottság

- r) a jelölhető, a miniszteri rendeletben szabályozott kifejezések listáját;
- s) a termékleírás betartása ellenőrzésének elemeit és módszerét és
- t) a földrajzi árujelzővel ellátott borászati termékekkel kapcsolatos hegyközségi feladatok ellátásának rendjét.

1.5 A földrajzi árujelző oltalma iránti kérelem elbírálásának menete

- 1) Új földrajzi árujelző oltalma iránti kérelmet az agrárpolitikáért felelős miniszternek kell benyújtani.
- 2) A miniszter a kérelmet a benyújtását követően megvizsgálja abból a szempontból, hogy megfelel-e a nemzeti és az európai uniós jogszabályokban meghatározott követelményeknek.
- 3) A miniszter megküldi a kérelmet a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának (a továbbiakban: SZTNH).
- 4) Az SZTNH a kérelmet az alábbi pontoknak megfelelően vizsgálja meg ([1997. évi XI. törvény 116/A. § \(7\) bekezdése alapján](#)):
 - a. Az útmutató 1.1 pontban leírt eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés fogalom meghatározásának,
 - b. elnevezés homonímia vizsgálata,
 - c. köznevesült elnevezések nem élvezhetnek oltalmat eredetmegjelölésként vagy földrajzi jelzésként,
 - d. olyan elnevezés nem élvezhet oltalmat eredetmegjelölésként vagy földrajzi jelzésként, amely – figyelembe véve egy védjegy jó hírnevét és elismertségét – a bor mibenlétét illetően alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.
- 5) Az SZTNH a kérelem beérkezésétől számított két hónapon belül nyilatkozik az agrárpolitikáért felelős miniszternek arról, hogy a vizsgált követelmények alapján egyetért-e a kérelemnek az Európai Bizottsághoz történő továbbításával.
- 6) A termékleírást az SZTNH vizsgálatát követően a borászati termékek esetében a Bor Eredetvédelmi Tanács (BET) véleményezi, nyilatkozik a kérelem megalapozottságáról, javaslatot tehet a termékleírás pontosítására, hiánypótlásra, ebben az esetben a kérelmező elkészíti a termékleírás javított változatát.
- 7) Az agrárpolitikáért felelős miniszter a minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi a kérelmet, amennyiben megállapítást nyer az SZTNH nyilatkozat alapján, valamint a BET részletes vizsgálata során, hogy azt az arra jogosult nyújtotta be, és a termékleírás, valamint az egységes dokumentum is megfelel a nemzeti, illetve az Európai Unió jogszabályokban leírtaknak. A kérelemmel szemben az arra jogosult személyeknek közzétételétől számított két hónapon belül felszólalást, illetve kifogásolást lehet benyújtani.
- 8) Az agrárpolitikáért felelős miniszter a kérelem benyújtásától számított kilenc hónapon belül határoz arról, hogy a kérelem megfelel-e a jogszabályban meghatározott feltételeknek. A határozatot a termékleírással együtt közzéteszi az általa vezetett minisztériumi honlapon. A jogerős nemzeti határozat alapján átmeneti nemzeti oltalom keletkezik. A kérelem elbírálásának nemzeti eljárási szakasza itt zárul.
- 9) A kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedése esetén az agrárpolitikáért felelős miniszter továbbítja a kérelmet az Európai Bizottsághoz.

1.6 A termékleírás módosításának eljárás menete

- 1) A módosítást bárki kérelmezheti, de csatolni kell annak igazolását, hogy a termékleírást a hegyközségi tagok, illetve több hegyközséget érintő kérelem esetén az érintett hegyközségek tagjai megismerték, és azt szabályszerűen összehívott közgyűlésen véleményezték és elfogadták. Csatolni kell még továbbá a kisebbségi véleményt is tartalmazó közgyűlési jegyzőkönyv(ek)et.
- 2) A módosítási kérelmet az agrárpolitikáért felelős miniszternek kell benyújtani. A kérelmet a Minisztérium borászati kormányzati honlapján közzétett minta szerint kell elkészíteni. A módosítási kérelem elkészítéséhez minta sablonok a minisztérium honlapján az alábbi linken letölthetők:
<https://boraszat.kormany.hu/termekleirasmodositas>
- 3) A miniszter a kérelmet a benyújtását követően megvizsgálja abból a szempontból, hogy megfelel-e a nemzeti és az Európai Unió jogszabályokban meghatározott követelményeknek.
- 4) A miniszter a módosítási kérelmet nem küldi meg az SZTNH-nak kivéve, ha az a földrajzi árujelző elnevezésének módosítását vonja maga után.
- 5) A BET véleményezi, nyilatkozik a módosítási kérelem megalapozottságáról, javaslatot tehet annak pontosítására, hiánypótlásra, ebben az esetben a kérelmező elkészíti a javított változatát.
- 6) A miniszter a minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi a módosítási kérelmet és a módosított termékleírást. A kérelemmel szemben az arra jogosult személyeknek közzétételtől számított két hónapon belül felszólalást, illetve kifogásolást lehet benyújtani.
- 7) Az agrárpolitikáért felelős miniszter a jogszabály alapján lefolytatott részletes vizsgálatát követően, a módosítási kérelem benyújtásától számított kilenc hónapon belül határoz arról, hogy a kérelem megfelel-e a jogszabályban meghatározott feltételeknek. A határozatot és a módosított termékleírást közzéteszi az általa vezetett minisztériumi honlapon. A módosítási kérelem elbírálásának nemzeti eljárási szakasza itt zárul.
- 8) A módosítási kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedése esetén az agrárpolitikáért felelős miniszter továbbítja a kérelmet az Európai Bizottsághoz.

1.7 A földrajzi árujelző oltalmának törlése

A Bizottság – saját kezdeményezésére vagy egy tagállam, harmadik ország, illetve jogos érdekekkel rendelkező természetes vagy jogi személy kellőképpen megindokolt kérésére – végrehajtási jogi aktusok útján határozhat az olyan eredetmegjelölések vagy földrajzi jelzések oltalmának **törléséről**, amelyek esetében a kapcsolódó termékleírásnak való megfelelés már nem biztosított.

A földrajzi árujelző törlésének eljárás menete:

- 1) A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet az oltalom alatt álló földrajzi árujelző törlése iránt kérelmet nyújthat be a miniszterhez.

- 2) A miniszter a törlési kérelmet a benyújtását követően megvizsgálja abból a szempontból, hogy megfelel-e a nemzeti és az Európai Unió jogszabályokban meghatározott követelményeknek. A törlési kérelemnek tartalmaznia kell a következőket:
- a. azon oltalom alatt álló elnevezésre való hivatkozás, amelyre a kérelem vonatkozik;
 - b. az oltalom törlése iránt folyamodó hatóság, illetve természetes vagy jogi személy neve és kapcsolattartási adatai;
 - c. az oltalom törlése iránt folyamodó, a nemzeti jogrend szerint jogi személyiséggel rendelkező nemzeti hatóságokon kívüli természetes vagy jogi személy jogos érdekének ismertetése;
 - d. a törlés indokainak feltüntetése;
 - e. a törlés iránti kérelmet alátámasztó tények, bizonyítékok és megjegyzések részletei.

A kérelemhez adott esetben igazoló dokumentumokat lehet csatolni.

A törlés iránti kérelmet a [2019/34 végrehajtási rendelet VII. mellékletben szereplő formanyomtatványnak](#) megfelelően kell összeállítani.

- 3) A miniszter megküldi a törlési kérelmet az SZTNH-nak. Az SZTNH a kérelem beérkezésétől számított két hónapon belül nyilatkozik az agrárpolitikáért felelős miniszternek arról, hogy a vizsgált követelmények alapján egyetért-e a kérelemnek az Európai Bizottsághoz történő továbbításával.
- 4) A BET véleményezi, nyilatkozik a törlési kérelem megalapozottságáról, javaslatot tehet annak pontosítására, hiánypótlásra, ebben az esetben a kérelmező elkészíti a javított változatát.
- 5) A miniszter a minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi a törlési kérelmet. A törléssel szemben az arra jogosult személyeknek közzétételtől számított két hónapon belül felszólalást, illetve kifogásolást lehet benyújtani.
- 6) Az agrárpolitikáért felelős miniszter a jogszabály alapján lefolytatott részletes vizsgálatát követően, a törlési kérelem benyújtásától számított kilenc hónapon belül határoz arról, hogy a kérelem megfelel-e a jogszabályban meghatározott feltételeknek. A határozatot és a törlési kérelmet közzéteszi az általa vezetett minisztériumi honlapon.
- 7) A törlési kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedése esetén az agrárpolitikáért felelős miniszter továbbítja a kérelmet az Európai Bizottsághoz.

2. HAGYOMÁNYOS KIFEJEZÉSEK

2.1 A fogalom meghatározás

hagyományos kifejezés: A „hagyományos kifejezés” a tagállamokban az 1308/2013/EU rendelet 92. cikk (1) bekezdésében említett termékek (bor, likőrbor, pezsgő, minőségi pezsgő, illatos minőségi pezsgő, gyöngyözőbor, szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőbor, részben erjedt szőlőmust, szárított szőlőből készült bor, túlérett szőlőből készült bor) tekintetében hagyományosan használt olyan kifejezés, amely jelzi:

- a. hogy egy adott termék uniós vagy nemzeti jogszabály alapján oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel van ellátva; vagy
- b. az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott termék előállítási vagy érlelési eljárását, illetve minőségét, színét, származási helyének jellegét vagy valamely, a termék történetéhez kapcsolódó eseményt.

2.2 Általános szabályok

- 1) Az oltalom alatt álló hagyományos kifejezések kizárólag a fogalom meghatározásnak megfelelően előállított termékek esetében használhatók.
A hagyományos kifejezések oltalmat élveznek a jogellenes használattal szemben.
- 2) A hagyományos kifejezések kizárólag a kérelemben megjelölt nyelven és az ott feltüntetett szőlőtermék-kategóriákban élveznek oltalmat az alábbiakkal szemben:
 - a. az oltalom alatt álló kifejezés bármilyen visszaélésszerű használata, még abban az esetben is, ha azt a „jellegű”, „típusú”, „módszerrel készített”, „hasonlóan készített”, „utánzat”, „ízű”, „-szerű” vagy ezekhez hasonló kifejezések kísérik;
 - b. a termék jellegére, tulajdonságaira vagy lényeges minőségi jellemzőire vonatkozó, a kiszerelesen vagy a külső csomagoláson, reklámanyagokon vagy a termékekkel kapcsolatos más dokumentumokon található minden egyéb hamis vagy megtévesztő jelzés;
 - c. minden egyéb olyan gyakorlat, amely nagy valószínűséggel megtéveszti a fogyasztókat, különösen azáltal, hogy azt a benyomást kelti, hogy a kérdéses bor jogosult az oltalom alatt álló hagyományos kifejezésre.
- 3) A hagyományos kifejezések az Unióban nem válhatnak köznevesült elnevezéssé.
- 4) A hagyományos kifejezések az alábbi nyelveken jegyezhetők be:
 - a. a kifejezés származási helye szerinti tagállam vagy harmadik ország hivatalos nyelvén vagy regionális nyelvén; vagy
 - b. a kereskedelemben e kifejezés feltüntetésére használt nyelven.
- 5) A hagyományos kifejezéseket eredeti írásmódjuknak és eredeti íráskéjüknek megfelelően kell bejegyezni. Amennyiben az eredeti írásmód nem latin betűs, annak latin betűs átírását is be kell jegyezni az elnevezés eredeti írásmódjával együtt.
- 6) A fogalom meghatározás a. pontjában meghatározott típusú hagyományos kifejezés származási helye szerinti tagállam vagy harmadik ország hivatalos nyelvén vagy regionális nyelvén benyújtott kifejezések esetében legalább öt évre visszatekintő a szokásos használat.

- 7) A fogalom meghatározás b. pontjában meghatározott típusú hagyományos kifejezés a kereskedelmi célra használt nyelven benyújtott kifejezések esetében legalább 15 évre visszatekintő a szokásos használat.

2.3 Hagományos kifejezés oltalma iránti kérelem benyújtása, módosítása és törlése

Hagyományos kifejezés oltalma, az oltalom alatt álló hagyományos kifejezés módosítása és a hagyományos kifejezés oltalmának törlése iránti kérelmet az Európai Bizottsághoz a miniszter nyújtja be.

- 1) A fogalom meghatározás a. pontjában meghatározott típusú hagyományos kifejezés oltalma, az ilyen hagyományos kifejezés módosítása és törlése iránti kérelem Európai Bizottsághoz való benyújtását a HNT kérelmezheti a miniszternél.
- 2) A fogalom meghatározás b. pontjában meghatározott típusú hagyományos kifejezés (a továbbiakban: kiegészítő hagyományos kifejezés) oltalma, az oltalom alatt álló kiegészítő hagyományos kifejezés módosítása és a kiegészítő hagyományos kifejezés oltalmának törlése iránti kérelem Európai Bizottsághoz való benyújtását
 - a) a HNT,
 - b) az érintett földrajzi árujelzõt kezelõ hegyközségi szervezet vagy
 - c) több földrajzi árujelzõt érintõ kiegészítő hagyományos kifejezés esetén az érintett földrajzi árujelzõt kezelõ hegyközségi szervezetek együttesen kérelmezhetik a miniszternél.

2.4 Hagományos kifejezés oltalma iránti kérelem

A hagyományos kifejezés oltalma iránti kérelem tartalmazza a következő információkat, illetve és mellékleteket:

- a) a hagyományos kifejezésként oltalomban részesítendő elnevezés;
- b) a hagyományos kifejezés típusa (a 2.1 –es fogalom meghatározás a. vagy b. pontjának megfelelő)
- c) a hagyományos kifejezésként oltalomban részesítendő elnevezés nyelve;
- d) a szőlőből készült termékek érintett kategóriája vagy kategóriái;
- e) a fogalom meghatározás és a használati feltételek összefoglalása;
- f) az érintett oltalom alatt álló eredetmegjelölések vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzések.
- g) A kérelmekhez mellékelni kell a vonatkozó tagállami jogszabályok vagy az adott harmadik ország(ok) bortermelőire alkalmazandó, az érintett kifejezés használatának feltételeit meghatározó szabályok egy példányát, valamint az e jogszabályok vagy szabályok közzétett változatára való hivatkozást.

Amennyiben a kérelem nincs megfelelően kitöltve, vagy felsorolt információkat, illetve dokumentumokat nem nyújtották be a kérelemmel együtt, a kérelem nem fogadható el.

A kérelem elfogadhatatlansága esetén a Bizottság tájékoztatja a tagállam vagy a harmadik ország hatóságait, illetve a szóban forgó harmadik országban letelepedett kérelmezőt az

elfogadhatatlanság indokairól, és felhívja a figyelmüket arra, hogy jogukban áll benyújtani egy új, megfelelően kitöltött kérelmet.

2.5 Hagyományos kifejezés törlése iránti kérelem

A hagyományos kifejezés oltalmának törlése iránti kérelemnek tartalmaznia kell a következőket:

- a) azon hagyományos kifejezésre való hivatkozás, amelyre a kérelem vonatkozik;
- b) a törlés iránt folyamodó természetes vagy jogi személy neve és kapcsolattartási adatai;
- c) a törlés iránti kérelmet benyújtó természetes vagy jogi személy jogos érdekének ismertetése;
- d) a törlés indokainak feltüntetése az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 36. cikkében foglaltaknak megfelelően;
- e) a törlés iránti kérelmet alátámasztó tények, bizonyítékok és megjegyzések részletei.

A kérelemhez adott esetben igazoló dokumentumokat lehet csatolni.

Ha az említett indokokra, tényekre, bizonyítékokra és észrevételekre vonatkozó részletes információkat, illetve igazoló dokumentumokat nem nyújtották be a törlés iránti kérelemmel egyidejűleg, a Bizottság tájékoztatja erről a törlés iránti kérelem benyújtóját, és felkéri, hogy két hónapon belül pótolja a megállapított hiányosságokat.

Ha a hiányosságok pótlása nem történik meg az említett határidőn belül, a Bizottság a kérelmet elfogadhatatlannak minősíti és elutasítja. A kérelmet elfogadhatatlannak minősítő határozatról értesíteni kell a törlés iránti kérelem benyújtóját.

2.6 Az oltalom alatt álló hagyományos kifejezés módosítása iránti kérelem

Az oltalom alatt álló hagyományos kifejezés módosítása iránti kérelemnek meg kell felelnie a 2.2-es pontban leírt általános szabályoknak. Értelemszerűen tartalmaznia kell azokat az információkat, amelyek egy új hagyományos kifejezés oltalma iránti kérelem esetében is felmerülnek.

2.7 Hagyományos kifejezések esetében az eljárás menete

A hagyományos kifejezés oltalma iránti kérelem elbírálása esetében a „Földrajzi árujelzők” fejezet 1.5 pontjában leírt eljárásrendet kell értelemszerűen alkalmazni.

Az oltalom alatt álló hagyományos kifejezés módosítása és a hagyományos kifejezés oltalmának törlése iránti kérelem elbírálása során a „Földrajzi árujelzők” fejezet 1.6 és 1.7 pontjaiban leírt eljárásrendet kell értelemszerűen alkalmazni.

3. FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐT KEZELŐ HEGYKÖZSÉGI SZERVEZETEK

A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezeteket speciális jogosultságok illetik meg.

3.1 Telepíthető fajták korlátozása

A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezetek – az agrárpolitikáért felelős miniszter jóváhagyásával – meghatározhatják az általuk kezelt földrajzi árujelző termőterületén telepíthető fajták listáját. Az agrárpolitikáért felelős miniszter a hozzájárulását akkor tagadhatja meg, ha a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet tervezett intézkedése a szőlő-bor ágazat általános érdekeivel ellentétes.

3.2 Termékleírástól való eseti eltérés

A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet, az évjárat jellegétől vagy a piaci helyzettől függően, az adott évi szüret vonatkozásában az alábbi paraméterekben meghatározott mértékig – az agrárpolitikáért felelős miniszter jóváhagyásával – eltérhet a földrajzi árujelző termékleírásától. Ennek alapján a szőlőültetvény maximális hozamára vonatkozó előírást legfeljebb egyötödével megemelheti vagy csökkentheti, illetve a szőlő minimális cukortartalmára vonatkozó előírását legfeljebb 12,5 g/l mértékben megemelheti vagy csökkentheti földrajzi jelzéseknél és eredetmegjelölések esetén azon bortípusoknál, amelyeknél a szőlő minimális cukortartalma a termékleírás értelmében legalább 166,7 g/l. Az agrárpolitikáért felelős miniszter a hozzájárulását akkor tagadhatja meg, ha a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet tervezett intézkedése a szőlő-bor ágazat általános érdekeivel ellentétes.

3.3 Földrajzi árujelző használatától való eltiltás

A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet előzetesen meghozott testületi döntésében meghatározott eljárásrend és szempontok mérlegelése alapján legfeljebb öt évre eltilthatja az általa kezelt földrajzi árujelzővel rendelkező borászati terméket hamisító vagy hamis termékjelölést alkalmazó hegyközségi tagot a földrajzi árujelző, vagy annak termékleírásában meghatározott kisebb földrajzi egységek nevének használatától. Az eltiltás ideje alatt az érintett hegyközségi tag részére kiadott származási bizonyítvány nem tartalmazhatja az adott földrajzi árujelzőt. Az eltiltásról a hegyközségi szervezetnek értesítenie kell a hegybíró és a borászati hatóságot.

3.4 Földrajzi árujelző névhasználata szőlőt vagy bort tartalmazó nem borászati terméken

Szőlőt vagy bort tartalmazó, borászati terméknek nem minősülő terméken, valamint boreceten borászati termék földrajzi árujelzőjével azonos földrajzi név a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet engedélyével tüntethető fel. Az engedély kiadása akkor tagadható meg, ha alapos okkal valószínűsíthető, hogy a földrajzi árujelzővel azonos földrajzi név használata a földrajzi árujelző jó hírnevét sértené. Az engedély megadása ellenérték vagy díj fizetéséhez nem köthető.

3.5 Terméktétel adásvételi szabályainak meghatározása

Az Eger, illetve Tokaj eredetmegjelölést kezelő hegyközségi szervezet adott borpiaci évre előírhatja a borászati termelő és a szőlészeti és borászati felvásárló közötti olyan borászati termékterel adásvételének a hegyközségi szervezet részére történő bejelentését, abban az esetben, ha annak származási bizonyítványa lehetővé teszi az Eger, illetve a Tokaj eredetmegjelölés feltüntetését, illetve mennyisége legalább 200 hektoliter. Ugyanazon borpiaci évben ugyanazon szőlészeti és borászati felvásárló részére történő értékesítést a borászati termékterel mennyiségének megállapítása vonatkozásában egybe kell számítani.

A bejelentési kötelezettség előírása esetén az adásvételi szerződés a bejelentésétől számított 10 napon belül nem lép hatályba és a bejelentésben szereplő borászati termékterel elszállítása nem kezdhető meg. Az eladó köteles a bejelentésben legalább a származási bizonyítvány iránti kérelmében szereplő adatokat, valamint az egységárat és a fizetési feltételeket közölni.

Az eredetmegjelölés termékleírásában meghatározott termőterületen belül borászati üzemmel rendelkező hegyközségi tagot elővásárlási jog illeti meg a bejelentett borászati termékterel vonatkozásában.

Az eredetmegjelölést kezelő hegyközségi szervezet a bejelentésben foglalt adatokat a bejelentés kézhezvételének napján, honlapján történő közzététellel közli az elővásárlásra jogosultakkal. Az elővásárlásra jogosult a közlés kezdőnapjától számított 7 napos jogvesztő határidőn belül tehet elfogadó nyilatkozatot az eladó felé.

4. ELLENŐRZÉS, JOGKÖVETKEZMÉNYEK

4.1 Ellenőrzés

Kifejezetten az eredetvédelem témaköréhez kapcsolódó hatósági ellenőrzés során feladat- és hatáskörében eljár:

- a NÉBIH és a kormányhivatal, valamint
- a hegybíró.

A jogkövető borászok és eredetvédett termékeik védelmét szolgálja, hogy a NÉBIH és a kormányhivatal ellenőrzi a földrajzi árujelzővel ellátott borászati termék termékleírásnak való megfelelését. Az ellenőrzés kockázatelemzésen alapuló, szűrőpróbaszerű vizsgálat alapján, éves ellenőrzési tervnek megfelelően, az adott földrajzi árujelzővel ellátott borászati terméket előállító borászati üzemek legalább 10%-ára terjed ki.

A hatósági ellenőrzések kockázatbecslésen alapuló tervezéséhez az ePincekönyv rendszer az adatokat automatikus információátadással biztosítja a FELIR számára. A borászati hatóság nyilvántartott módon kérdezi le a FELIR rendszerből az ellenőrzés vagy a tervezés előtt az ehhez szükséges adatokat.

A közigazgatási eljárás által biztosított ellenőrzési eszközökön túl a borászati hatóság helyszíni ellenőre, valamint jelenlétében a hegybíró a hatósági ellenőrzés során jogosult

- az ellenőrzés tárgyát képező vagy azzal kapcsolatos iratokról, dokumentációról, adathordozókról - az adatvédelemre, valamint a titoktartásra vonatkozó jogszabályok figyelembevételével - másolatot, illetve kivonatot készíteni,
- hatósági mintavétel esetén az ügyfél kérésére - az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktaiban meghatározott kivételek figyelembevételével - ellenmintát venni;
- élelmiszerlánc-esemény alapos gyanúja esetén, továbbá élelmiszerlánc-esemény elhárítása, illetve a felügyeleti díj bevallási és fizetési kötelezettség ellenőrzése érdekében a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére, illetve a jogosult távollétében is a lezárt ingatlanok területére, üzlethelyiségbe, üzemi helyiségbe belépni és ott az ellenőrzést lefolytatni akkor is, ha azok egyidejűleg lakás céljára szolgálnak, továbbá szállítóeszközöket, dokumentációt, számviteli bizonylatokat ellenőrizni.

A borászati hatóság próbavásárlást is végezhet.

A gazdasági aktát vezető hegybíró legalább 5 évente ellenőrzi a gazdasági aktában nyilvántartott adatok valóságát, a borászati üzem helye szerint illetékes hegybíró a borászati üzemre vonatkozó adatok esetében bevonja a NÉBIH-et vagy a kormányhivatalt attól függően, mely szerv feladat- és hatáskörét érinti az ellenőrzés.

Ha az ellenőrzés eredménye alapján a hegybíró megállapítja, hogy a gazdasági aktában szereplő adatok nem felelnek meg a valóságnak, jegyzőkönyvet készít és a nyilvántartást módosítja. A nyilvántartás módosításáról a hegybíró értesíti az adatszolgáltatót.

Ha a NÉBIH vagy a kormányhivatal ellenőrzése során megállapítja, hogy a borászati üzemre vonatkozó adatok nem egyeznek meg a gazdasági aktában szereplő adatokkal, a borászati

üzemet határidő megjelölésével felszólítja a hegybíró részére történő adatszolgáltatásra. Ezeket az információkat a NÉBIH vagy a kormányhivatal megküldi a hegybírónak.

4.2 Az FBB-k hatósági ellenőrzése

Nem kifejezetten a borágazati előállítók tevékenységének ellenőrzéséhez, hanem a földrajzi árujelzős termékek forgalombahozatalához kapcsolódó érzékszervi vizsgálatokat végző FBB-k és az OBB jogszerű és a szakmai követelményeknek megfelelő működéséhez kapcsolódik e szervek hatósági ellenőrzése.

Előírások (tárgyi és szakmai) vannak az érzékszervi vizsgálatokat végző FBB-kre vonatkozóan is, mely előírások betartásának ellenőrzése garantálja e szervezetek jogszerű működésének biztosítását a borágazati szereplők részére.

A földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet és a HNT által létrehozott FBB működését, az FBB tárgyi és szakmai követelmények teljesítésére való képességet a NÉBIH az FBB-t létrehozó földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet vagy a HNT székhelye szerinti kormányhivatal bevonásával ellenőrzi az FBB nyilvántartásba vétele előtt és a nyilvántartásba vételt követően egyaránt. Az OBB, valamint a NÉBIH által létrehozott és működtetett FBB esetében a szakmai és tárgyi követelmények teljesítését, valamint a jogszerű működést a miniszter ellenőrzi.

A nyilvántartásba vett FBB szakmai követelményének teljesítésére vonatkozó ellenőrzés kiterjed az FBB által elvégzett érzékszervi vizsgálatok során megállapított vizsgálati eredmények helytállóságának ellenőrzésére is, így kiemelt figyelmet kap az FBB-ben a megfelelő végzettség és a jogszerű működés biztosítása mellett a szakmai követelményeknek helytálló borbírálat.

Adott FBB által megállapított vizsgálati eredmények ellenőrzése az adott borpiaci évben forgalomba hozott, az FBB érzékszervi vizsgálata során a termékleírásnak megfelelőnek minősített borászati terméktételek szűrőpróbaszerűen kiválasztott 5%-ára, de legalább 10 borászati terméktételre terjed ki.

Az ellenőrzéssel érintett minták érzékszervi vizsgálatát az OBB végzi.

A NÉBIH nyilvántartást vezet az OBB által elvégzett

- második megismételt, és
- a NÉBIH ellenőrzés alá vont vizsgálatokról.

A NÉBIH a vizsgálat és ellenőrzés eredményéről minden év március 31-ig tájékoztatja a minisztert és a HNT-t.

A nyilvántartás tartalmazza az érintett borászati terméktételek

- a) forgalombahozatali azonosítóját,
- b) érzékszervi vizsgálatát végző FBB megnevezését és
- c) OBB által végzett érzékszervi vizsgálat eredményét.

Az érzékszervi jellemzők vizsgálatára vonatkozó feltételek hiánya esetén jogkövetkezményként a NÉBIH a borbíráló bizottság

- működését ideiglenesen korlátozhatja,
- újbóli működés megkezdését feltételhez kötheti vagy
- a nyilvántartásból törölheti.

4.3. Az eredetvédelemhez kapcsolódó jogkövetkezmények

4.3.1. A NÉBIH vagy a kormányhivatal a *származási helyre utaló megnevezés használatát megtilthatja* a származási helyre utaló elnevezés jogosulatlan használata esetén.

4.3.2. *Minőségvédelmi bírságot* szab ki a borászati hatóság

- az előállított, illetve forgalomba hozott borászati termék előírt, illetve megjelölt minőségi jellemzőknek való meg nem felelése,
- borászati termék előállítására, tárolására, forgalomba hozatalára vonatkozó rendelkezéseknek való meg nem felelés,
- **földrajzi árujelző termékleírásnak nem megfelelő borászati terméken való feltüntetése,**
- borászati termék előállításához meg nem engedett anyag borászati üzemben történő tartása

esetén.

A fent felsorolt, minőségvédelmi bírsággal sújtandó esetek között az eredetvédelemhez szorosan kapcsolódik az a jogsérelem, amikor a földrajzi árujelző a termékleírásnak nem megfelelő borászati terméken kerül feltüntetésre.

Földrajzi árujelző termékleírásnak nem megfelelő borászati terméken való feltüntetése esetén az üzem termelési méretétől függő a mulasztási bírság összegének meghatározása.

Ha a földrajzi árujelző a termékleírásában foglalt, a borászati termék előállítására, a szőlő származási helyére vagy maximális hozamára vonatkozó szabályoknak nem megfelelő borászati terméken kerül feltüntetésre, a minőségvédelmi bírság mértéke a borászati terméktétel végső származási bizonyítványban szereplő mennyisége nagykereskedelmi árának

- a) 40%-a, ha nem éri el a 100 hl-t,
- b) 50%-a, ha 100 és 250 hl közötti,
- c) 60%-a, ha meghaladja a 250 hl-t, de nem éri el az 500 hl-t,
- d) 70%-a, ha 500 és 1000 hl közötti,
- e) 80%-a, ha 1000 hl fölötti

a borászati üzem által az előző borpiaci évben értékesített és az értékesítési jelentésben megadott borászati termék mennyisége. Ha a borászati terméktétel nagykereskedelmi ára nem állapítható meg, literenként 5000 forinttal kell számolni.

Ha a NÉBIH vagy a kormányhivatal megállapítja, hogy a földrajzi árujelzőt viselő borászati termék nem felel meg a termékleírásnak, az erről szóló döntését egyidejűleg megküldi a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezetnek is.

4.3.3. Borászati termék *hamisítása* esetén

- a minőségvédelmi bírság kiszabása mellett a hatóság elrendeli a hamisított borászati terméktétel teljes mennyiségének denaturálását és megsemmisítését, és
- a hatósági ellenőrzést a jogsértő valamennyi, borászati tevékenységére kiterjeszti.

5. KOCKÁZATOS ÜZEMENGEDELYES

Új szabályozási elem a jogkövető borászok és a borászati termékek védelmében a kockázatos üzemengedélyesre vonatkozó intézkedések bevezetése.

A borászati üzemengedélyes, aki három egymást követő borpiaci éven belül legalább két alkalommal

- a) nem engedélyezett borászati eljárást alkalmaz,
- b) a bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettségének felhívás ellenére sem tesz eleget,
- c) a must, sűrített szőlőmust, finomított szőlőmustsűrítmény és borecet kivételével borászati terméket érvényes forgalombahozatali azonosító nélkül értékesít nem borászati üzemengedélyes részére,
- d) a miniszteri rendeletben meghatározott fajtajelölési szabályokat megsérti, vagy
- e) egy földrajzi árujelző használatától eltiltásra kerül,

kockázatos üzemengedélyesnek minősül.

Az üzemengedélyesnek az a), c)-e) pontban meghatározott esetben a döntés közlését, a b) pontban meghatározott esetben az elmulasztott cselekmény pótlásának határidejét követő első borpiaci év végéig a borászati előírások által meghatározott kötelezettségeit a kockázatos üzemengedélyesre előírt szabályok szerint kell teljesítenie.

A NÉBIH, valamint a kormányhivatal értesíti a gazdasági aktát vezető hegybírót az a)-d) pontokban meghatározott cselekmények megvalósítását megállapító, véglegessé vált döntéséről.

A kockázatos minősülés független attól következik be, hogy az adott jogsértés milyen egyéb intézkedést vont maga után.

A kockázatos borászati üzemengedélyes

- az általa kiállított felvásárlási jegyet legkésőbb a szüret utolsó napját követő munkanapon megküldi a hegybíró részére,
- a szakmai-jövedéki nyilvántartásába azokat a műveleteket, amelyek elvégzését fő szabály szerint legkésőbb a műveletet követő második hét első napjáig kellene bejegyezni, legkésőbb a művelet elvégzését követő munkanapon bejegyzi,
- a NÉBIH által létrehozott és működtetett FBB által elvégzett érzékszervi és a NÉBIH laboratóriuma által elvégzett analitikai vizsgálatok megfelelő eredménye esetén hozhat közfogyasztásra forgalomba vagy szállíthat Magyarország területén kívülre borászati terméket,
- az elektronikusan teljesítendő ágazati adminisztrációs kötelezettségének közvetlenül az ePinckönyv rendszer használatával tesz eleget, és
- online bortermelői regisztert vezet.

A gazdasági aktát vezető hegybíró a gazdasági aktába bejegyzi az üzemengedélyes kockázatosnak minősülése szempontjából releváns cselekményeket megállapító döntéseket, és tájékoztatja a borászati üzemengedélyest

- a) arról, ha kockázatos borászati üzemengedélyesnek minősül, valamint
- b) a kockázatos borászati üzemengedélyesre vonatkozó kötelezettségekről.

Az üzemengedélyes kockázatosá minősülését nem a hegybírói tájékoztatás közlése keletkezteti, ezért az üzemengedélyes felelőssége, hogy adott esetben meghatározott kötelezettségeinek a kockázatos üzemengedélyesre előírtak szerint tegyen eleget.

6. JOGI NYILATKOZAT

Jelen útmutató nem helyettesíti, hanem pusztán magyarázza és összefoglalja az érintett jogszabályok rendelkezéseit. Bármilyen eltérés vagy jogvita esetén az idézett jogszabály szövege tekintendő irányadónak.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, valamint a 60/1992. (XI. 17.) AB határozat alapján a minisztérium állásfoglalás kibocsátására nem jogosult, ezért a tájékoztatásban foglaltakra a természetes és a jogi személyek jogvitájukban nem hivatkozhatnak, és az abban foglaltak nem használhatóak fel peres vagy közigazgatási eljárás során sem állásfoglalásként, sem jogértelmezésként, sem pedig szakvéleményként.